

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» та інших законів щодо забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу» реєстр. №3800-1 від 17.07.2020, внесений народними депутатами України Кучеренком О. Ю., Корнієнком О. С. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом передбачено внесення змін Законів України «Про ринок природного газу» та «Про виконавче провадження», шляхом зокрема:

- запровадження нової послуги для учасників ринку природного газу – тримання природного газу в газотранспортній системі;

- списання заборгованості населення перед постачальниками природного газу та операторами газорозподільних мереж, а також постачальниками природного газу для потреб населення відповідної різниці, яка виникне внаслідок перерахунків;

- списання заборгованості споживачів перед газопостачальними підприємствами, та заборгованості газопостачальних підприємств перед оптовим продавцем, що виникла у зв'язку із невиставленням побутовим споживачам обсягів газу приведених до стандартних умов;

- списання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій (в тому числі штрафи, пені) перед газопостачальними підприємствами;

- встановлення можливостей не сплати дивідендів до державного бюджету НАК «Нафтогаз України».

3. та 4. Оцінка впливу на показники бюджетів та вартісна величина впливу на показники бюджетів

Фінансово-економічні розрахунки та обґрунтування щодо сум списання вищезазначеної заборгованості та штрафних санкцій і пені, суб'єктом законодавчої ініціативи не надані.

Крім того, законопроектом не визначені джерела відшкодування фінансових витрат суб'єктів господарювання, в тому числі державного сектору економіки, внаслідок зазначеного списання, що призведе до звернень та судових позовів щодо відповідних компенсацій з державного бюджету.

Так, зокрема за даними НАК «Нафтогаз України» станом на 01.01.2020 борг за спожитий природний газ побутових споживачів, бюджетних установ та організацій, суб'єктів господарювання, які виробляють теплову енергію у сумі 71,7 млрд гривень.

При цьому, у Законі України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» відсутні джерела для відшкодування вищезазначених витрат.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000A2FE2E00A5468300](#)

Підписувач [Улютін Денис Валерійович](#)

Дійсний з [14.04.2020 14:44:24](#) по [14.04.2022 14:44:24](#)

Міністерство фінансів України

47010-02/2-3/24079 від 05.08.2020

1. Відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» споживач зобов'язаний забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу згідно з умовами договорів.

Статтею 67 Господарського кодексу, встановлено, що відносини підприємства з іншими підприємствами, організаціями, громадянами в усіх сферах господарської діяльності здійснюються на основі договорів.

Згідно із Цивільним кодексом України договір є обов'язковим для виконання сторонами (ст.629) та боржник не звільняється від відповідальності за неможливість виконання ним грошового зобов'язання і на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом (ст. 625).

Тобто списання заборгованості за природний газ та пені і штрафів на заборгованість споживачам та окремим суб'єктам господарювання може призвести до звернень та судових позовів щодо відповідних компенсацій з державного бюджету.

При цьому, у Законі України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» відсутні джерела для відшкодування вищезазначених витрат.

Покращання фінансового стану теплопостачальних підприємств має здійснюватися шляхом виконання Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії».

Одночасно зазначаємо, що відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», на період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється, зокрема нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги, а також припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

2. Пунктом третім законопроекту пропонується встановити норму, відповідно до якої не підлягають сплаті дивіденди до державного бюджету НАК «Нафтогаз України», донараховані внаслідок включення до розрахунку резерву сумнівних боргів суми поточної дебіторської заборгованості із строком виникнення до півтора року, а також нарахування забезпечень під судові позови та інші забезпечення за якими є позитивні для компанії рішення судів станом на 30 червня 2020 року (включно).

Водночас, відповідно до частини п'ятої статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» господарська організація, у статутному капіталі якої є корпоративні права держави спрямовує частину чистого прибутку на виплату дивідендів за підсумками календарного року.

У бухгалтерському обліку резерв сумнівних боргів відображається у складі інших операційних витрат, тобто під час його формування зменшується чистий прибуток з якого сплачуються дивіденди. При цьому, розробником не надані обґрунтування та розрахунок щодо імплементації вказаної норми та впливу на показники державного бюджету.

Станом на 01.01.2020 згідно бухгалтерської звітності НАК «Нафтогаз України» залишок забезпечення (резерву) під судові позови становив 23,9 млрд гривень. Враховуючи вказане, вказана норма потребує виключення як така, що порушує загальні принципи бухгалтерського обліку та призведе до зниження надходжень дивідендів до державного бюджету.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Розрахунки щодо впливу на показники державного і місцевих бюджетів, суб'єктом законодавчої ініціативи не надані.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримується.

**Перший заступник Міністра
фінансів України**

Денис УЛЮТІН